

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
VIEŠOJO VALDYMO IR SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ
PAŽYMA**

**DĖL LIETUVOS NACIONALINIO RADIOJO IR TELEVIZIJOS ĮSTATYMO NR. I-1571
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIIP-3010 PROJEKTO
(TAP-119-415) (TAIS Nr. 19-1967(2))**

2019-04-03 Nr. NV-920

Vilnius

Projekto rengėjas: Kultūros ministerija.

Projekto tikslas: pateikti Vyriausybės išvadą (iš esmės pritarti) Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos narių (R. Karbauskio, K. Mažeikos, D. Gaižausko, V. Poderio, A. Širinskienės, A. Nekrošiaus) pateiktam įstatymo projektui, kuriuo siekiama atnaujinti LRT valdymo modelį: sudaryti naują kolegialų valdymo organą – Valdybą (*4 metams iš 7 asmenų*), nustatyti jos funkcijas, teises ir atskaitomybę; patikslinti Tarybos sudarymą ir funkcijas (*sudaryti 5 metams iš 12 asmenų, nuo 8 iki 4 sumažinant politikų tiesiogiai deleguojamų asmenų skaičių (2 Prezidento ir 2 Seimo) bei numatant galimybę 4 asmenis bendru sutarimu skirti universitetų, kuriuose vykdomos žurnalistikos studijos, senatams*); įsteigti LRT ombudsmeno pareigybę (*skiria Taryba 5 metams 1 asmenį ne daugiau kaip 2 kadencijas*); didinti nacionalinio transliuotojo nepriklausomumą nuo politikų, jo atvirumą bei atskaitomybę visuomenei, užtikrinti pastovų išorinį auditavimą (kasmet), tobulinti nacionalinio transliuotojo savireguliacijos mechanizmą, sureguliuoti LRT portalo veiklą.

Dabartinė situacija: šiuo metu LRT organai yra Taryba (sudaryta 6 metams iš 12 asmenų, 8 iš jų yra politikų tiesiogiai deleguojami asmenys (*4 Prezidento ir 4 Seimo*), 4 narius skiria Lietuvos mokslų taryba, Lietuvos švietimo taryba, Lietuvos meno kūrėjų asociacija, Lietuvos vyskupų konferencija) ir generalinis direktorius. LRT Tarybos nariams nėra taikomi kvalifikaciniai reikalavimai, netaikomas ir nepriekaištingos reputacijos kriterijus. Veikia Administracinė komisija (5 nariai), kuri sukurta siekiant užtikrinti Tarybos narių konsultavimosi su valdymo, ekonomikos žinių turinčiais ekspertais galimybę. LRT portale iki šiol leidžiama reklama, nors LRT televizijoje ir radijuje – ji yra draudžiama.

Projekto esmė: siūloma iš esmės pritarti įstatymo projektui Nr. XIIIIP-3010 *ir pateikti pasiūlymus dėl teisinio reguliavimo tobulinimo:*

- ✓ siūlytina keisti kvalifikacinius reikalavimus asmenims skiriamams į Tarybą (*turėti žurnalistikos mokslo srities daktaro laipsnį ir 5 metų pedagoginio darbo patirtį, taikytinus universitetų senatų skiriamams asmenims*), nes tokie reikalavimai pernelyg susiaurintų galimų pretendentų skaičių; nulemtų vienos visuomenės grupės neproporcingai didelį atstovavimą Taryboje;
- ✓ svarstytinas tikslingumas atsakyti nuostatos, įgalinančios Lietuvos vyskupų konferenciją skirti vieną Tarybos narį. Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad Konstitucijoje yra įtvirtintas valstybės ir bažnyčios atskirumo principas;
- ✓ svarstyтина ir dėl galimybės Tarybos narius skirti kitiems subjektams, pvz., Lietuvos neįgaliųjų forumui, Tautinių mažumų departamentui, Teisėjų Tarybai ar skėtinei vartotojų asociacijai;
- ✓ LRT išorinę priežiūrą vykdo Lietuvos radijo ir televizijos komisija ir žurnalistų etikos inspektorius, tačiau tik komisijos nariams draudžiama būti Tarybos nariu - tapatus draudimas turėtų būti nustatytas ir žurnalistų etikos inspektoriui. Siūlytina svarstyti, ar tokie apribojimai neturėtų būti nustatyti ir savivaldybių tarybų nariams;
- ✓ siūlytina nustatyti, kad Tarybos nariais negali tapti (nepraėjus 2 m.) asmenys, turėję Seimo, Vyriausybės, Lietuvos radijo ir televizijos komisijos narių, politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų ir žurnalistų etikos inspektoriaus statusus;
- ✓ siūlytina apsvarstyti ir kt. saugiklius Tarybos nepriklausomumui ir jos sudėties įvairiapusiškumui

- užtikrinti – vieša Tarybos narių skyrimo procedūra, moterų ir vyrų proporcingas atstovavimas;
- ✓ išlaikyti dabar galiojantį Tarybos sudarymo/Tarybos narių kadencijos laikotarpį, t.y. netrumpinti nuo 6 iki 5 metų;
  - ✓ Administracinės komisijos, kurios nariai, yra vadybos ir(ar) finansų specialistai naikinimas gali turėti neigiamų pasekmių Tarybos darbui, todėl siūloma tobulinti Komisijos įgaliojimus (sudėtį, kvalifikacinius reikalavimus, skyrimo procedūrą);
  - ✓ LRT valdyme siūloma įtvirtinti du valdymo organus - generalinį direktorių ir Valdybą. Egzistuojant pagrįstam poreikiui įsteigti Valdybą, atkreiptinas dėmesys į tobulintinas nuostatas (valdymo organui neturėtų būti nustatomos visuomeninio transliuotojo aukščiausiojo/priežiūros organo funkcijos, pvz., prižiūrėti generalinio direktoriaus veiklą, tvirtinti LRT metines pajamų/išlaidų sąmatas/vykdyto ataskaitas, be to, Valdybos pirmininkui, būnant ir generaliniu direktoriumi atsirastis nuolatinio interesų konflikto tikimybė);
  - ✓ siūloma įsteigti LRT ombudsmeno pareigybę neturėtų dubliuoti Tarybos funkcijų, vykdyti priežiūros funkcijų;
  - ✓ siūlytina aiškiau ir detaliau reglamentuoti LRT veiklos ir finansinę atskaitomybę, reglamentuoti ir Tarybos pirmininko atsiskaitymą Seime, įtvirtinant terminą, iki kurio Tarybos pirmininkas atsiskaito, ir atsiskaitymo būdą;
  - ✓ siekiant teisinio aiškumo ir tikslumo, siūlytina apsvarstyti galimybę tobulinti keičiamo įstatymo nuostatas pagal pateiktas pastabas dėl: Tarybos skelbiamo viešo konkurso išorės auditui atlikti; viešo konkurso dėl kandidatų į Valdybos ir LRT ombudsmeno narius atrankos; LRT gen. direktoriaus teikiamos medžiagos apie LRT ūkinės veiklos rezultatus ir kt. duomenis; LRT turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisinio reguliavimo; atšaukimo iš pareigų; LRT suteikiamo laiko politinėms partijoms ir jų kandidatams savivaldybių tarybų rinkimų metu ir kt.

Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

Derinimas: Nutarimo projektas derintas su Teisingumo ministerija, VŠĮ Lietuvos nacionaliniu radijas ir televizija, Finansų ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Vyriausiąja tarnybinės etikos komisija. Dėl Finansų ministerijos pastabos, į kurią neatsižvelgta (apsvarstyti galimybę nustatyti kitokį LRT finansavimo modelį, nesiejant jo su konkrečiais mokesčiais) pateikta derinimo pažyma.

Vyriausybės išvada Seimui turėjo būti pateikta iki 2019 m. vasario 20 d.

Dalykinio vertinimo išvada:

- Siūlome įvertinti galimybę narius į Tarybą siūlyti skirti neįgaliesiems atstovaujančioms organizacijoms, nenurodant konkrečios organizacijos pavadinimo (taip pat pastebėtina, kad Nutarimo projekto 1 punkte neteisingai nurodytas pavadinimas vietoje „Lietuvos neįgaliųjų forumas“ turėtų būti „Lietuvos negalios organizacijų forumas“).
- Manome, kad nutarimo projektą būtų tikslinga suderinti su Švietimo, mokslo ir sporto ministerija.

Siūlome svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje prieš tai apsvarsčius Tarpinstituciniame pasitarime ir įvertinus Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2019 m. balandžio 2 d. pažymoje Nr. NV-892 pateiktas pastabas bei detaliau aptarus Finansų ministerijos pastabą dėl LRT finansavimo modelio.

Viešojo valdymo ir socialinės politikos grupės vyriausioji patarėja

Eglė Neciunskienė

